

РЕШЕНИЕ

№ 65

гр. Пловдив, 17.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XIII СЪСТАВ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Полина П. Бешкова

при участието на секретаря Боряна Д. Козова
като разглежда докладваното от Полина П. Бешкова Търговско дело № 20215300900800 по описа за 2021 година

Субективно и обективно съединени искове с правна квалификация чл. 97, ал. 2 от ТЗ и чл. 86 от ЗЗД.

Производството е образувано по предявена искова молба от Н. Н. Т., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. **** и от В. Н. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ****, против „К. – 59 Т. С-ИЕ“ СД с ЕИК 115 104 778, със седалище и адрес на управление обл. Пловдив, общ. Садово, с. Катуница, п.к. 4120, К. Т. Т. с ЕГН *****, с постоянен адрес с. **** и В. Н. Т. – Р. с ЕГН *****, с постоянен адрес – село ****.

Ищците твърдят, че на 26.04.2021 г. починал баща им Н. Д. Т.. Същият приживе с майка им К. Т. Т. учредяват ответното събирателно дружество, развиват търговска дейност, като на името на дружеството са закупени и то притежава недвижими имоти. Твърдят, че дяловете на родителите им в СД са равни, поради което след смъртта на баща им неговите наследници поделят половината от дяловете в СД. Ответницата В. Т. Р. е тяхна сестра. След смъртта на баща им, по предложение на майка им, се съгласяват сестра им В. Т. Р. да стане съдружник, защото СД можело да бъде заличено, а на ищците да се изплати наследствен дял, за което те се съгласяват. Сестра им е приета и вписана за съдружник и управител, а баща им - заличен. През лятото провеждат няколко разговора за изплащане на дяловете им с ответниците, като получавали обяснения за необходимост от счетоводни действия. В края на август, началото на септември 2021 г. с тях се свързва по телефона лице, представящо се за адвокат на ответното дружество, с искане да подпишат декларации, че нямат претенции към дружеството, на което ищците не се съгласяват и правят опити да влезнат в контакт с майка си и сестра си, но без резултат. Случайно в разговор с познат разбират, че ответниците през лятото правили изказвания, че имат купувач и ще продадат хотела във В. и имотите в с. К. след края на сезон 2021 г. за няколко милиона, което ги мотивирало да

заявят правата си по съдебен ред.

С оглед на изложените обстоятелства молят съда да постанови решение, с което да осъди солидарно ответниците да заплатят на всеки ищец сумата от по 200 000 лв., частичен иск в пълен размер от 500 000 лв., представляваща стойността на дела на наследодателя им Н. Д. Т., ЕГН *****, от имуществото на дружеството и сумата от по 1000 лв., частичен иск от 2 500 лв., съставляваща дела от годишната печалба за времето до смъртта му, ведно със законна лихва върху тази сума от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане. Претендират разноски.

В законовия срок ответниците са подали писмен отговор, с който възразяват, че в настоящия случай е налице хипотеза на приемане на нов съдружник, но дори да се приеме, че в действителност е така, заявяват, че това положение не променя по никакъв начин имуществените отношения между дружеството и двете ищци. Не оспорват основанията на иска. Оспорват обаче всички твърдения, изложени в исковата молба за резултатите от разговори между наследниците, както и за отказ на ответниците да осъществят контакт с тях по повод изплащане на полагащия им се дял. Заявяват, че исковете се явяват преждевременно предявени, като в тази връзка се позовават на чл. XV, параграф 1 от учредителния договор на „К. – 59 Т. И СИ-Е“ СД, съгласно който при смърт на някой от съдружниците фирмата продължава съществуването си в лицето на останалите, като дружеството заплаща дела на починалия на неговите наследници в срок от една година. Този срок в настоящия случай не бил съобразен, а същият бил необходим за уреждане на работите на дружеството след смъртта на неговия учредител. Сочи се, че липсвали доказателства, които да установяват точния размер на дела на починалия съдружник. Към настоящия момент от дружеството била възложена оценка, която поради големия обем от работа по нея все още не била изготвена. Поддържат, че предявените искове за дял от годишната печалба на дружеството се явяват неоснователни, като в тази връзка изтъкват, че от приложения отчет за приходите и разходите към 30.04.2021 г. е видно, че към момента на прекратяване на членството дружеството няма реализирана печалба за годината. Твърди се също, че дори да има такава, тя се дължи за дейност, осъществявана след прекратяване на членството на починалия съдружник и не следва да се взима предвид при постановяване на решението по делото. Предвид изложеното се моли претенциите за дял от годишната печалба на дружеството, заедно с акцесорните за законна лихва върху тях да бъдат отхвърлени. Що се отнася до предявените искове за дял от имуществото, сочат, че размерът на същите най – напред следва да се определи на база оценка от компетентно лице към датата на прекратяване на членството – 26.04.2021 г., като по отношение на тези искове молят претенцията за законна лихва, считано от датата на исковата молба, да бъде отхвърлена, тъй като не е настъпила изискуемостта на задължението за плащане и съответно не е налице забава от страна на ответниците. Претендират разноски, като не оспорват дължимостта на такива в полза на ищците.

В законовия срок ищците са депозирали допълнителна искова молба, с която заявяват, че поддържат изложените в исковата молба аргументи. В допълнение посочват, че на 25.11.2021 г. дружеството се е разпоредило с

притежаван от него недвижим имот в с. Катунца, което обстоятелство било индикация, че с предприетите от него действия, въпреки наложени възбрани, дружеството евентуално ще затрудни изпълнението на съдебно решение в тяхна полза. Излагат, че действителната стойност на имотите надхвърля балансовата им такава, като в тази връзка сочат, че продаденият имот е с балансова стойност под 2 000 лв., а цената на която е отчужден е над 68 816 лв., т.е. 35 пъти повече.

Ответниците са подали отговор на допълнителна искова молба, с който заявяват, че поддържат изложените в отговора на исковата молба възражения.

Съдът, от събраните доказателства и фактите, които се установяват с тях, прие следното:

Доказателствената тежест в процеса е разпределена по следния начин: всяка от страните следва да установи фактите, на които основава своите твърдения или възражения съобразно правилото на чл. 154 от ГПК. Ищците следва да докажат размера и настъпването на изискуемостта на вземането си по първата претенция, както и основаниято и размера на вземането си по втората, *в т.ч. факта на реализирана печалба от страна на дружеството за годината към момента на прекратяване на членството.* В тежест на ответниците е да установят направените от тях правоизключващи възражения за позитивни факти.

По принцип няма обстоятелства, които изрично да се признават от страните, но становищата им в процеса водят до извод за безспорност на обстоятелствата, пораждащи основаниято на претенцията за дял от имуществото на дружеството: правната форма на ответното дружество и неговия персонален субстрат; факта на настъпила смърт на съдружника и наследството правопримствено на ищците и третата ответница, която е приета за съдружник; правото на ищците да получат дял от имуществото на дружеството съобразно наследствената си квота. Т.е. спорни по тази претенция са само размерът и настъпването на изискуемостта ѝ. Изцяло спорна е втората претенция, за която ответниците твърдят, че към момента на прекратяване на членството дружеството няма реализирана печалба за годината.

Не се спори и по обема на наследствените права на ищците и ответниците – физически лица. Наследодателят и вторият ответник са били с равни дялове в СД, като първият е оставил четирима наследници по закон – съпруга и три дъщери, които наследяват по равно останалата в наследство $\frac{1}{2}$ ид.ч. от имуществото на дружеството. Така всеки ищец притежава по $\frac{1}{8}$ ид.ч. от него.

Няма спор и по солидарната отговорност на ответниците. В тази връзка следва да се посочи, че съгласно разпоредбата на чл. 88, ал.1 изр.1 от ТЗ по иск срещу дружеството ищецът може да насочи иска си и срещу един или повече съдружници. Следователно е налице законово определена факултативна солидарност, от която ищецът се е възползвал. Съгласно чл. 88, ал.1 изр.2 от ТЗ принудителното изпълнение се насочва най-напред срещу

дружеството, а при невъзможност за удовлетворение – срещу съдружниците. Следователно съдружниците отговарят солидарно с дружеството, но законът въвежда поредност на принудителното изпълнение, а именно ищецът не може да избере да се изпълнява първо срещу солидарно отговорния съдружник, а следва да насочи изпълнението срещу дружеството и само ако не може да се удовлетвори, тогава ще се проведе принудително изпълнение и срещу съдружника. Освен това за СД е характерно това, че то отговаря не само със своето имущество, но и с имуществото на членовете си, като отговорността на съдружника е солидарна и неограничена.

Едва в писмените бележки ответниците – физически лица заявяват, че не следва да отговарят за задължението на дружеството, произтичащо от членственото правоотношение, като се позовават на определение на ВКС от 2014г. Действително по този въпрос има противоречива съдебна практика, като настоящият съд споделя становището в посока на изложените вече изводи относно солидарността на отговорността на съдружниците без значение произхода на задължението.

Събирателното дружество е от категорията на персоналните търговски дружества и предвид значението на личността и на личната воля на всеки съдружник не съществува пречка при отсъствие на правна уредба с императивен характер съдружниците да уговорят в дружествения договор как ще се уреждат имуществените последици от прекратяване на членственото правоотношение с всеки от тях при условие, че дружеството ще продължи дейността си. Когато учредителният договор не съдържа уговорки в посочения смисъл, имуществените последици и остойностяването на дела на напускащия/починалия съдружник следва да се извърши, като се изхожда от правната природа на събирателното дружество и от съдържанието и целта на правото по чл. 97, ал. 2 ТЗ. В случая според чл. XV, пар. 1 от действалия към правнорелевантния момент учредителен договор на дружеството при смърт на някой от съдружниците фирмата продължава съществуването си в лицето на останалите, като дружеството заплаща дела на починалия на неговите наследници в срок от 1 година. Други специални правила извън изискуемостта на вземането не са регламентирани, поради което приложими са законовите. По този въпрос съдебната практика се е ориентирала около правното положение, че правото да се получи стойността на дела от имуществото на събирателното дружество е функция от участието на съдружника в дружеството, поради което стойността на дела е съразмерна на предвидения в дружествения договор обем на членственото правоотношение. В хипотезата на чл. 97, ал. 2 ТЗ имуществото следва да се определи на база притежаваното от дружеството към момента на прекратяване на членственото правоотношение чисто имущество, остойностено по действащите към същия момент *пазарни цени*, а не по балансовата стойност и балансът може да служи само като източник на информация за обема на дружественото имущество, за балансовата стойност на активите, които нямат пазарна оценка и по тази причина следва да се включат в оценката на имуществото със стойността по

баланса, и за размера на задълженията на дружеството, приспадането на които е от значение за формиране на чистия актив. Поради това и неоснователно е възражението на ответниците в писмените им бележки, че релевантна е балансовата, а не пазарната стойност, тъй като дружеството не се прекратявало, а продължавало да съществува. Така или иначе наследниците на починалия съдружник имат право на равностоен и справедлив дял, съответен на обема на прекратеното членствено правоотношение, който им се дължи, без значение дали дружеството продължава дейността си.

Съобразно така приетото, което като правен подход се споделя и от настоящия съд предвид характеристиките и особената природа на СД, по делото е изслушано заключение на СИЕ, от което се установяват следните относими към изхода на спора факти:

Пазарната стойност на дружеството по метода „чиста стойност на актива“ възлиза на 2 000 000 лв. Според вещото лице този метод, който се основава пряко на стойността на активите на предприятието, изчистени от задължението му, има предимство пред останалите по няколко причини: не борава с очаквани доходи в отдалечени бъдещи периоди; не е зависим от риска и условностите, съпътстващи тези доходи и процеса на преобразуването им в сегашна стойност; резултатът от този метод се основава на сигурни фактически данни за реално съществуващи активи, собственост на СД; активите са необходими за дейността на дружеството - без тях е невъзможно да се получават приходи.

Поради това следва да се приеме за релевантна именно сумата от 2 000 000 лв като реална стойност на дружеството, от която на ишците съобразно обема притежавани права от по 1/8 ид.ч. се полагат по 250 000 лв. на всеки. Ето защо предявените частични искове от по 200 000 лв са основателни и ще се уважат в цялост.

Основателно обаче е възражението на ответника, че към датата на подаване на исковата молба, все още не е настъпила изискуемостта на вземането. Каза се вече, че според чл. XV, пар. 1 от действалия към правнорелевантния момент учредителен договор на дружеството при смърт на някой от съдружниците фирмата продължава съществуването си в лицето на останалите, като дружеството заплаща дела на починалия на неговите наследници в срок от 1 година. При изрично предвидена изискуемост на вземането, настъпваща след изтичане на едногодишен срок от настъпване на събитието - 26.04.2021 г., то ответникът е изпаднал в забава на 27.04.2022 г, а не на 12.11.2021г, когато е подадена исковата молба. Не би могло да се приеме, както твърдят ишците в писмените си бележки, че законовото положение е императивно и не може да бъде допълнено от съдружниците в подобен аспект. Уговорката не изключва принципно положение на закона, а само въвежда разумно технологично време за уреждане работите на дружеството. Поради това акцесорни вземания за законна лихва ще се присъдят, считано от 27.04.2022 г до окончателното плащане, а за

претендирания по – ранен период: 12.11.2021г - 26.04.2022 г вкл. ще се отхвърлят. Без значение за дължимостта и изискуемостта на вземането е дали и с какъв резултат са водени извънсъдебни преговори между страните, доколкото няма спор, че на падежната дата и до сега плащане на дружествените дялове няма.

Колкото до втората частична претенция на ищците, тя е недоказана при изрично указана им в този смисъл доказателствена тежест. От доказателствената съвкупност не се установява с нужната за това категоричност – при пълно и главно доказване, което да създаде у съда сигурно убеждение в осъществяването на твърдения факт, дружеството да е реализирало *годишна печалба, т.е. за текущата година, в която е настъпило прекратяването на членството до момента на прекратяването му.* Действително има неразпределена от минали години печалба, но тя се отчита в баланса на дружеството и въз основа на това записване се изчислява чистата стойност на имуществото на дружеството. Вещото лице също я е взело предвид при определяне на чистия актив, дял от който – съобразно наследствения обем права се присъжда на ищците, поради което няма основание за двукратното му изплащане, с което би се стигнало до неоснователно обогатяване в резултат на недопустимо разместване на имуществени блага.

Поради това тази претенция ще се отхвърли.

По разноските:

На ищците се дължи изцяло сумата от общо 800 лв – депозит за вещи лица, доколкото този разход е свързан само с първата претенция, която се уважава изцяло. Не се установяват други разноски, подлежащи на присъждане – не е представен списък на разноските, няма доказателства за платен адвокатски хонорар, ищците са освободени от ДТ. Противно на твърдяното в писмените бележки на ищците, че следва да се присъди на пълномощника адвокатско възнаграждение за предоставената им безплатна правна помощ, в кориците на делото не се открива договор за правна помощ с подобно съдържание, а само пълномощно на л. 5. Съгласно чл. 38, ал. 1 ЗА адвокатът има право да окаже адвокатска помощ и съдействие на изчерпателно посочени категории лица и да получи възнаграждение в определен от съда размер, когато насрещната страна бъде осъдена за разноски. Това възнаграждение съдът присъжда на адвоката, за което е необходимо да бъде отправено отделно искане. За да упражни това свое право, адвокатът следва да представи *склучен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание конкретно посочена хипотеза по чл. 38, ал. 1 ЗА*, без да е необходимо да я доказва. В случая ищците не са изпълнили нито едно от тези условия – не са доказали недвусмислено изразена от упълномощител и пълномощник воля за предоставяне на безплатна процесуална защита, нито към съда своевременно е направено

подобно искане – до приключване на устните състезания по делото. Несвоевременното искане едва с писмените бележки лишава ответната страна от възможност за становище и защита. Не е представен и списък на разноските, в който евентуално да бъде включена подобна претенция, задължаваща съда да се произнесе по нея.

На ответниците се дължи съразмерно на отхвърлената втора претенция част от разноските за платено адвокатско възнаграждение или сумата от 48 лв /9600 лв x 0,005/. Платеният депозит за вещи лица е свързан само с първата претенция, която се уважава изцяло, поради което от него съразмерна част не им се дължи.

На основание чл.78, ал.6 ГПК ответната страна следва да бъде осъдена да заплати в полза на държавата, по бюджета на съдебната власт, по смета на ПОС, сумата от **16 000 лв** за държавна такса върху уважените искиове.

По аргумент от същия чл.78, ал.6 ГПК дължимата държавна такса върху отхвърлените искиове остава за сметка на бюджета на съда.

По изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „К. – 59 Т. С-ИЕ“ СД с ЕИК 115 104 778, със седалище и адрес на управление обл. Пловдив, общ. Садово, с. Катуница, п.к. 4120, К. Т. Т. с ЕГН *****, с постоянен адрес с. **** и В. Н. Т. – Р. с ЕГН *****, с постоянен адрес – село ****, да заплатят *солидарно* на Н. Н. Т., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. **** и В. Н. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ****, **сумата от по 200 000 лв. на всеки от ищите, частични** искиове в пълен размер от по 500 000 лв. на ищец, представляваща стойността на дела на наследодателя им Н. Д. Т., ЕГН *****, починал на 26.04.2021 г., от имуществото на „К. – 59 Т. С-ИЕ“ СД с ЕИК 115 104 778, съобразно наследствените им права, *ведно със законната лихва* върху тази главница, *считано от 27.04.2022 г* до окончателното плащане, *ведно със сумата от общо 800 лв – разноси по делото /по 400 лв на ищец/,* **КАТО ОТХВЪРЛЯ** претенциите за заплащане на сумата от по 1000 лв. на всеки ищец, частично от 2 500 лв., съставляваща дела от годишната печалба на дружеството за времето до смъртта на наследодателя, *ведно със законна лихва от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане, както и акцесорната претенция за законна лихва върху първата главница за претендирания по – ранен период: 12.11.2021г - 26.04.2022 г* вкл.

ОСЪЖДА Н. Н. Т., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. **** и В. Н. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. **** да заплатят на „К. – 59 Т. С-ИЕ“ СД с ЕИК 115 104 778, със седалище и адрес на управление обл. Пловдив, общ. Садово, с. Катуница, п.к. 4120, К. Т. Т. с ЕГН *****, с постоянен адрес с. **** и В. Н. Т. – Р. с ЕГН *****, с постоянен адрес – село ****, **сумата от общо 48 лв** - разноси по делото по отхвърлената

претенция.

ОСЪЖДА „К. – 59 Т. С-ИЕ“ СД с ЕИК 115 104 778, със седалище и адрес на управление обл. Пловдив, общ. Садово, с. Катуница, п.к. 4120, К. Т. Т. с ЕГН *****, с постоянен адрес с. **** и В. Н. Т. – Р. с ЕГН *****, с постоянен адрес – село **** да заплатят в полза на държавата, по бюджета на съдебната власт, по сметка на ПОС, сумата от **16 000 лв.** - за държавна такса върху уважената претенция.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____